සති පාසල හත්වැනි සතිය

වර්තමාන මොහොතේ සිටීම

සරලව "සතිය" කියන්නේ වර්තමාන මොහොතට අවදිවීමයි. මේ මොහොතේ ජීවත් වෙනකොට තමන් ගැන හොඳට අඳුනාගන්න අපිට පුළුවන් වෙනවා. ඒ නිසා අපෙන් වැරැද්දක් වුනත් ඒ ගැන හිත නරක් කරගන්නේ නැතිව, තමාට සමාව දෙමින් ඒක හද ගන්න බලනවා. ඒ වගේම වෙන අයගෙන් වැරැද්දක් වුනත්, ඒ අය එක්කත් එක පාරටම තරහ ගන්නේ නැහැ. හිතට තරහවක් අවාම නිශ්ශබ්ද වෙන්න පුළුවන් කම ටික ටික දියුණු වෙනවා. සති පාසලෙන් අපට SMS (slowly, mindfully and silently) කියල දෙනවනේ. ඒ කියන්නේ සෙමින්, සතියෙන්, නිශ්ශබ්දව කියන එක. ඉතින් තරහ ආවාට එක සැරේට කඩන් පනින්නේ නැහැ. ඒක තමයි සිතක හැටි කියල හිතනවා. තරහ ගත්තොත් මටමයි පාඩුව කියල හිතෙනවා. සෙමින් සතියෙන් නිශ්ශබ්දව ඒ ආරවුල් අවස්ථා නිරවුල් කරගන්න සිතට ශක්තියක් ඇතිකර ගන්නවා. සතිය පුරුදු කරන නිසා එහෙම කලබල නොවී ඉන්න පුළුවන් කම ලැබෙනවා.

සිංහයෝ ඉන්න පන්තියක නායක කම සුනඛයකුට දුන්නොත්, ඒ පන්තිය නිතරම පරදිනවා. මොකද සුනඛයා සෙවිල්ලක් බැලිල්ලක් නැතිව එන හැම දේටම බුරනව නේ. ඒ නිසා අනතුරු වැඩියි. සුනඛයෝ ඉන්න පන්තියක නායකකම සිංහයකුට දුන්නොත්, ඒ පන්තිය හැම නිතරම දිනනවා. මොකද සිංහයා හොඳට විපරම් කරලා බලනවා, සොයා බලනවා. ඉතින් එතන අනතුරු අඩුයි.

අපේ සිතුවිලිත් හරියට සුනබයෝ වගේ. ඉතින් අපි සිතුවිලිවලට මුල් තැන දුනොත්, සුනබයා වගේ තමයි. කිසි දෙයක් සොයා බලන්නේ නැහැ. බුර බුරා පනිනවා. එන එන දේට පුතිචාර දක්වනවා. සිතුවිලි ආවට කමක් නැහැ, අපි ඒ සිතුවිලි පන්තියේ නායක කම "සතිය"ට දුනොත් අපි අපේ ජීවිත ජය ගන්නවා, සිතුවිලි එනකොට "සතිය" සෙමින් නිශ්ශබ්දව හරි වැරදි පෙන්නා දෙන නිසා. "සතිය" තියෙන නිසා අපි නිතරම ඉන්නේ මේ මොහොතට අවදිවෙලා.

අපිට තියෙන්නේ වඳුරු මනසක්, හැම නිතරම එහාට මෙහාට පනිනවා. ඒවගේම අපිට තියෙන්නේ නිතරම පුතිචාර දක්වන සිතුවිලි දහරාවක්, හරියට සුනඛයෝ වගේ. මේ සිත සහ සිතුවිලිවල අවිචාරවත් තත්ත්වය නිසා තමයි අපි එදි නෙද සන්ඩු සරුවල් කරගන්නේ, ඉර්ෂා කරන්නේ, තමන් ගැන විතරක් සිතන්නේ, එකිනෙකා අබිබවා තරඟ කරන්නේ, තරහ ගන්නේ, කේලම් කියන්නේ, දරාගන්න බැරි වැඩ බාර ගන්නේ. මේ සිත කියන වඳුරයි, සිතුවිලි කියන සුනඛයොයි "සතිය" කියන නායකයට බාර දුන්න නම්, ඒ දෙගොල්ලම "සතියක්" එක්ක යාළුවෙලා සිංහයා වගේ වැඩ කරනවා, සෙමින්, සතියෙන්, නිශ්ශබ්දව. ඒක නිසා පුංචි අපිත් සතිය පුරුදු කරලා සිංහයෝ වගේ වෙමු.

සිංහයා වගේ වෙලා ආඩම්බර වෙන්න කියනවා නෙමෙයි. සතිමත් සිත නිතරම ඇත්ත ඇති සැටියෙන් දකිනවා. ඒ නිසා කලබල වෙන්නේ නැහැ. ලැබෙන දේ ලැබෙන විදියට බාර ගන්න සිත ශක්තිමත් වෙනවා. සුනබයෙක් ඉන්නා පැත්තට ගලක් ගැහුවොත්, සුනබයා ඒක පැනලා කන්න හදනවා. නමුත් සිංහයා ඉන්න පැත්තට ගලක් ගැහුවොත්, කොහෙන්ද ගල ආවේ කියල බලනවා. "පනින්ට පෙර සිතා බලනු" කියල වටිනා කියමනකුත් තියනව නේ. සතිමත් කෙනා සිංහයා වගේ පනින්ට පෙර සිතා බලනවා. ඒ නිසා තමන්ට ආරක්ෂාව තියනවා. අනුන්ගේ ආරක්ෂාවටත් අත හිත දෙනවා. ඒ නිසා තමා ගැන ලොකු පැහැදීමක් ඇති කර ගන්නවා. තමන්ට බොහෝ දේවල් කිරීමේ හැකි සංගහව පහළ වෙනවා. ජීවිතය ගැන සුභවාදී ව බලන්න හැකියාව ලැබෙනවා. අනුන් ගැනත් සම සිතින් බලනවා. එතන වැඩෙන්නේ තමා කෙරෙහිත් අනුන් කෙරෙහිත් මෙනිුයක්, වෙනත් වචනයෙන් කිව්වොත් ආදරයක්.

මෙසේ "සතිය" ඉගෙන ගෙන පුහුණු වෙලා ඉන්න ඔබට නැවුම් ගතියක්, සැහැල්ලුවක්, විවේකයක්, සනීපයක් ඔබට දනෙනවා නම් දන් "සතිය" ඔබත් එක්ක ටික ටික යහළු වෙලා. වෙනද ගැටුණ සිතුම් පැතුම් සමග දන් සිත ගැටෙන්නේ අඩුවෙන් කියල දනෙනවද? වෙනද තදින් ඇලුණ සිතුම් පැතුම් සමග දන් සිත ඇලෙන්නේ අඩුවෙන් කියල දනෙනවා නේද? ඇයි එහෙම වෙන්නේ? ඔබ අකමැති

නම් ඔබ අකමැති බව දන්නවා. ඔබ කැමති නම් ඔබ කැමති බව දන්නවා. වෙනද වගේ සිත කලබල වෙලා පුතිචාර දක්වන්න යන්නේ නැහැ. හරියට සිංහ පැටව් වගේ.

මේ මොහොතට අවදි වුත ළමයි දෙමව්පියන්ටත් ආදර්ශයක්. පුංචි දරුවන්ගේ ලස්සන ළමා කාලය දිගටම පවත්වාගෙන යන්න ළමුන්ට අත දෙන්න තමයි සති පාසල දරුවන්ට "සතිය" උගන්වන්නේ. සති පාසලේ ළමයින්ටත් තරහව එනවා. නමුත් එයාල තරහව තිබෙන බව දන්නවා. සමහර වෙලාවට පුතිකියා කරනවා. ඒ බවත් දන්නවා. දරුවෝ පුරුදු වෙන්නේ, පුහුණු වෙන්නේ මේ මොහොතට ජිවත් වෙන්න. මේ මොහොතක ලස්සනයි. ඊළඟ මොහොත අලුත් මොහොතක්, ඒකත් ලස්සනයි.

කුලරත්න ආරියවංස ශුරීන්ගේ පද රචනය තුලින් සති පාසලේ ළමයින් දෙමව්පියන්ට ආදර්ශයක් දෙන්නේ මේ මොහොතට අවදි වෙලා මෙන්න මේ විදියට;

> පුංචි දේට කතා වෙලා - රණ්ඩුවෙලා වෛර බැඳන් කතා නොමැති ගෙවල් තුනක දුලා පුතාලා අම්මලාට හොරෙන් ඇවිත් - සෙනෙහෙ සිතින් යාලු වෙලා පුංචි පැටච් එක පවුලකි වෙල් ඉපනැල්ලේ පුංචි සිතේ - පුංචි සිනා - වෙල් ඉපනැල්ලේ.. දෙමච්පියන් කතා නැතුව වෛර වුනත් ඒ වාගේ පුංචි සිතේ වස විස නෑ ලොකු සිත් වාගේ... මල් වාගේ දුවේ පුතේ ලොකු අයටත් අඬගහලා ජීවිතයේ කතන්දරේ කියා දියන්නේ...

සති පාසලේ පුංචි ළමයි හරි සමගියි. එයාල නිතරම සොබා දහමත් සමග ජිවත් වෙන්න හරි කැමතියි. එයාලගේ ජිවිතය තියෙන්නේ වෙලේ, දෙලේ, ගං ඉච්රේ, වත්ත පිටියේ. සතිය ඉගෙන ගන්න දරුවා දෙමව්පියන්ට සම්පතක්. දෙමව්පියන්ට ආදර්ශයක්.

ඒ දරුවන්ට හරි දේත් පේනවා. වැරදි දේත් පේනවා. සතිමත් දරුවා හරි දේ සමසිතින් බාර ගන්නවා. වැරදුණත් "ඒකත් එහෙම තමයි" කියල කලබල නොවී ඒ වැරැද්ද ටිකෙන් ටික හද ගන්න බලනවා. එහෙම කරන්න ඔබට ඉවසීම හරියට තියෙන්න ඕන. සතිමත් ඔබේ සිත ඉවසීමට පාර පෙන්වනවා. ඒකයි ඔබට පුළුවන් වන්නේ සම සිත පවත්වන්න. අම්මල තාත්තල අසමගි වුනත් ඔයාල තරහ වෙන්නේ නැහැ. ඔයාල අම්මල ත්තාතලට සැබෑ ජීවිත කතන්දරේ කියල දේවි.

ඔබලා දන් "සතිය" පුරුදු කරන වාසනාවන්ත දරුවෝ. ඉඳගෙන ඉන්නකොටත් "සතිය" පුරුදු කරන, ඇවිදිනකොටත් "සතිය" පුරුදු කරන, එදිනෙද දිවියේදීත් දවසකට එක වැඩකදිවත් "සතිය" පුරුදු කරන සතිමත් දරුවෝ. එසේ සතිය පුරුදු කරන නිසා ඔබේ සිත නැමෙන සුලු ගතියකට පෙරහුරුවක් ලැබෙනවා. ඇහුම්කන් දීමේ ශක්තිය වැඩි වෙනවා. ඉවසීම පුරුදු වෙනවා.

සතියෙන් ඉඳගැනීම

ඉඳගෙන ඉන්න මොහොත ඔබ ඔබත් එක්ක නේ ඉන්නේ. සැනසිල්ලේ පහසුවෙන් වාඩි වෙලා, ඇස් දෙකත් යාන්තමට අඩවන් කරගෙන, ශබ්ද නොඇසෙන තැනක පහසුවෙන් ඉඳගෙන, ගඳ සුවඳින් ඇත් වෙලා, දිවටත් රසයක් නොදී, කයත් එක්ක යහළු වෙලා ඉන්නමේ මොහොතේ ඔබ ඔබට හොඳින් ආදරය කරනවා. ඒ වෙලාවට වෙන කෙනෙක් ගැන හිතට ආවත් එයා සමග ගැටෙන්නේත් නැති නිසා, එයාටත් ආදරය කරනවා. මෙතන මේ ආදරය කියන්නේ තද බැඳීම් නොවෙයි. මම ගැනත්, අනික් කෙනා ගැනත් සියලු දේ ඇති සැටියෙන් භාරගැනීම තමයි. ඒ තමන්ටත් අනුත්ටත් ඇති වෙන සැබෑ ආදරය ලෝකයේ තියන සේරම පුශ්න අඩු කරනවා. තමාගේ ඇතුළත සාමයට වගේම පිටත සාමයට මෙසේ ඉඳගෙන දවසට පොඩි වෙලාවක් හෝ සතිය දියුණු කිරීම මොන තරම් ශක්තියක් ඇති කරනවද? සතිය ටිකක් හරි දියුණු කරන කෙනෙක් ඇරෙන්න ඒ රහස කවුරුත් දන්නේ නැහැ.

සතියෙන් ඉඳගන්න එක අපි පසුගිය සුමාන වල හොඳින් ඉගෙන ගත්තා. පුරුදු පුහුණු වුනා. සරල ලෙසින් කියනවනම් ඉඳගෙන ඉන්නවා, ඉඳගෙන ඉන්න බව දනිමින්. හිටගෙන නැහැ කියල දන්නවා. ඇවිදින්නේ නැහැ කියල දන්නවා. හාන්සි වෙලා නැහැ කියල දන්නවා. ඉඳගෙන ඉන්න බව දනිමින්, ඒ ඉරියව්වට හිත යොදලා "මම දන් මෙතන" ඉන්නවා. එයින් ඇතිවෙන පුරුද්ද සතියෙන් ඇවිදීමටත් එදිනෙදු ජීවිතයේ කියාකාරකම් වලටත් උදව්දෙන යහළුවෙක් වෙනවා.

විවේක කාලයේ මම ඇවිදින්න හිතාගෙන පාසල වත්තේ සෙවන තියන තැනකට ගියා. මමත් දැන් විවේක කාලයේ අනික් ගුරුවරුන් එක්ක කතා කර කර කාලය ගත කරන්නේ නැහැ. ඉඩක් ලද විටක ඇවිදිනවා. ඉතින් මම එතනට යනකොට පුංචි දුවක් ගහක් යට වාඩි වෙලා අඬමින් ඉන්නවා. මම ලඟට ගිහින් ඇහුවා "ඇයි දුව ඔයාට අද ඇඟට අමාරුද?"

ඉතින් ඒ දුව කියනවා "නැහැ මට කව්රුවත් ආදරය කරන්නේ නැහැ. මට ආදරය කරන්න ඉන්නේ අම්මා විතරයි. අම්මත් මහන්සි වෙලා වැඩ කරන නිසා, මමත් එක්ක කතා කරන්නවත් වෙලාවක් නැහැ. අම්මා රෙදි මහන තැනක වැඩට යනවා. අපේ තාත්තා තරහ වෙලා ගිහින් ගෙදර එන්නේ නැහැ. තාත්ත ආයිම අපිත් එක්ක ඉන්න එන්නේ නැහැලු. මට දුන් රෑට නින්ද යන්නෙත් නැහැ. ඉතින් මට හරියට තරහ යනවා. මම අද උදේ ඉස්කෝලෙට එනකොට සමහර ළමයින්ගේ තාත්තල ළමයින් පාසලට බස්සල වැළඳගෙන ආදරය පෙන්නලා යනවා. මටත් මගේ තාත්තා මතක් වුනා".

එන්නකෝ දුව කියල මම එයාව ලංකරගෙන ආදරය පෙන්නල කිව්වා, අපි හැමෝටම දුක, තරහව, වයිරය,සෝකය, වේදනාව තියනවා. අපි හිතන්නේ අපිට විතරයි තියෙන්නේ කියල. මට මතකයි මම පුංචි කාලේ අපේ අම්මා මල්ලිට වැඩියෙන් ආදරෙයි කියල මට හැම තිස්සෙම හිතෙනවා. මම අඬනවා. රණ්ඩු කරනවා. දුක ඇතිවෙන හේතුව පුංචි ලොකුයි කියල නැහැ, එහෙම තමයි.

ඔයා කැමතිද මමත් එක්ක ටිකක් කතා කර කර ඉන්න. අද අපිට ටිකක් කාල වෙලාව තියන නිසා අපි දෙන්න ටිකක් වෙලා මෙතන ඉඳගෙන සතිමත් වෙමුද? මොකද දන් මමත් සති පාසලේ උපදේශ කෙනෙක් විදියට පුහුණු වෙනවා. ඉතින් ඔයාටත් මම ඒක කියල දෙන ගමන් මටත් ඉගෙන ගන්න පුළුවන්.

ඔන්න අපි දන් මෙතන සැහැල්ලුවෙන් වාඩි වෙමු. මේ ගහ යට හරිම සිසිලයි. දන් වාඩිවෙලා ඇඟේ තියන තද ගතිය බුරුල් කරගමු. සැහැල්ලු වෙමු. වම් අත උඩින් දකුණු අත තබාගෙන, ඇස් දෙක සෙමින් ලිහිල්ව වසා ගමු. දන් වාඩි වෙලා ඉන්න ඉරියව්වට හිත යොදල සැහැල්ලු වෙමු. අපි දන් මොකුත් කරන්නේ නැහැ, ඉඳ ගෙන ඉන්නා බව දන්නවා. කුරුල්ලෝ කෑගහන ශබ්ද ඇසෙයි, සිතල සුළං ඇඟේ වැදෙයි. සිතුවිලිත් එයි. කමක් නැහැ ,ඔයාට තත්තා අම්මා මතක් වෙයි. කමක් නැහැ ඒවා ඇවිත් යනවා. හැම දෙයක්ම එන්නේ යන්න කියල අපි සති පාසලේ ඉගෙන ගන්නවානේ. ඒ නිසා අපි ඉරියව්වේම ඉඳිමු. ඉඳගෙන ඉන්නා බව දනගෙන ඉඳිමු. බෙල් එක වදින ශබ්දය ඇහුණාම ඇස් අරිමු. එහෙනම් අපි දෙන්න කරමුද? කියල අපි පටන් ගත්තා.

මෙන්න ඒ දුව කියනවා "ටීචර් බෙල් එක ගැහුවා නේද? මට අද හරිම සතුටුයි. ටීචර් ළඟ හිටපු නිසා මට ආරක්ෂාවක් වගේ. හිත ටිකක් සැහැල්ලු වුනා. තාත්තත් මතක් වුනා. අම්මත් මතක් වුනා. ඒ වුණාට ඒකත් ඇවිල්ල ගියා. හැබැයි දැන් ආයිම ,තාත්තා මතක් වෙනවා"

කමක් නැහැ දුව. ඔයා ඒ මතක් වුන බව දන ගත්තතේ. ඒක තමයි සතිය කියන්නේ. සිතට එන දේ ඒ අයුරින්ම දන්නවා නම්, ඒ සිත සතිමත් කියල සති පාසලේදී අපි උගන්වනවා. ඒ වගේම ඔයා දුක කියල එකක් ගැන දන්නේ, සැප කියල එකක් තියනවා කියල දන්නා නිසා නේ. ඒ නිසා මට හිතෙනවා ඔයා දන් සති පාසල කියා දුන් දේ කරන්න පටන් අරන් කියල. ඔයාට මේ ගහ යට ඉන්න කොට හිතට සැනසීමක් තිබුනා නේද? අන්න ඒ වගේ දුකක් එනකොට, ඒක දෙසත් හිස් බැල්ලමකින් බලල, පුළුවන් නම් ඔයා ඉන්න ඉරියව්වට හිත ගන්න බලන්න. එතකොට ඔයාගේ හිත පුරුදු වේවි ටිකක් සැනසෙන්න. අපි දුන් පන්තියට යමු නේද? කියල අපි ආවා.

පාසල ඇරිලා යනකොට මට මේ දුව නැවත මුණ ගැසුනා. කොහොමද ඔයාට දැන් ටිකක් හිතට සැහැල්ලුද?

"මම ටීචර් එක්ක කතා කරලා පන්තියට ගිහින් ඉන්න කොට ගුරුතුමිය පන්තියට ආවා. ගුරුතුමිය ඇහුවා, ඊයේ ගෙදර වැඩට දීපු රචනාව ලියාගෙන ආපු අය අත ඔසවන්න කියල. මම අත ඉස්සුවේ නැහැ. මම කරලා තිබුනේ නැහැනේ. ගුරුතුමිය ඇහුවා, "මොකද ඔයා අදත් වැඩ කරගෙන ඇවිත් නැත්තේ? ඔයා හැමදම වැඩ කරගෙන එන්නේ නැහැ. පන්තියේ හිටියත් කොහේදෝ ලෝකයක ඉන්නේ. ඔයා පන්තිය ඉවර වුනාම, ඇවිල්ල මාව හමු වෙන්න"කියල ගුරුතුමිය පන්තිය කරගෙන ගියා. මට දුක හිතුනා, බයක් සිතට ආවා. ඒත් මම දුක එන බව දක්කා. කඳුලුත් කඩා වැටුනා. ඒ බවත් දක්කා. මම ඉඳගෙන ඉන්න ඉරියව්ව්වට හිත ගත්තා. මට මතක් වුනා, ටීචර් විවේක වෙලාවේදී මට කියල දීපු දේ. අපිට දුක තේරෙන්නේ, අපි සැප ගැන දන්නා නිසා නේ කියල. මම කාටවත් නොපෙනෙන්න කඳුළු පිසදමාගෙන, මුණ ඔසවන කොටම ගුරුතුමිය මගෙන් තවත් පුශ්නයක් ඇසුවා. මට උත්තර දෙන්න පුළුවන් වුනා. මට මම ගැනම ආදරයක් ඇති වුනා. මොකද "මටත් පුළුවන්"කියන සිතක් ඇති වුනා. මට මම

ගැන විශ්වාසයක් ඇති වුනා. ටීචර්ට බොහොම ස්තුතියි මට ඒවා කියල දූන්නට."

ඉතින් මෙන්න මේ වගේ අත්දකීම් සාකච්චා කරන කොට තමයි අපිට සතිය ගැන විශ්වාසය වැඩෙන්නේ. එතකොට තමන් පිලිබඳ විශ්වාසය වැඩි වෙනවා. තමන් පිළිබඳ විශ්වාසය තියන කොට තමයි, තමන් තමන්ට ආදරෙයි කියල දනෙන්නේ, අනුන් ගැනත් ආදරයක්, මෛතියක් ඇති වෙන්නේ. සති පාසලෙන් කියල දෙන්නේ ළමයින්ට පළමුව තමන් ගැන ආත්ම විශ්වාසයක් ඇතිකරගන්න. සතිය පුරුදු කරන අපි මේ මොහොතේ ඉන්නේ. ඉතින් පසුගිය දේ ගැන පසුතැවිලි වෙන්නේ නැහැ. ඉදිරිය ගැන සිහින මවන්නෙත් නැහැ. මේ මොහොතේ කරන දේ කරනවා. එක දෙයයි එක මොහොතට, ඒ දෙය හොඳින් කරනව. එහෙම හිත තමන්ට ආදරය කරනවා. ඒ වගේම අනුන්ටත් කරුණාව, මෛතිය, ආදරය ඇතිවෙනවා.

මේ බලන්න වීමලරත්න කුමාරගම ශුරින් හිතවත් පව්ලක කුඩා දියණියකට ලිවූ කවිය. සැබෑ සිදුවීමක්. මේ කුඩා දියණිය මේ වීමලරත්න මාමා ගෙදරට එනතුරු බලන් ඉන්නේ ඒ ආදරය සෙනෙහස ලබා ගන්න. දරුවන් ආදරය ලබන්න කැමති නිසා.

"අම්මට තාත්තට අයියා හටද

අක්කා හටද නංගිට ද බැළලිට

අනේ රිදවනු එපා කිසිවිට

රඹුටන් ගහේ ගෙඩි රන් පෑ ගැහුනාද

මට මෙන් තාත්තට අම්මට දුන්නාද

චුටිගේ පුසී තව ගස් උඩ නගිනවද

මා මගේ දුවට එව් ලියමන හොඳ නේද"

ඉහතින් අත්දකීම කියපු දුවට වගේ කරුණාව සෙනෙහස නොලබන දරුවන්ට අතහිත දෙන්න, ඔවුන්ට ඒ සඳහා මුහුණ දෙන්න සතිය උගන්වන්න "සති පාසල" විවිධ කුම චේද ඉදිරිපත් කරනවා. ළමයින්ට වගේම දෙමව්පියන්ටත් සති පාසල හොඳ ආදර්ශයක්. කුමන පුශ්න තිබුනත් අම්මේ තාත්තේ ඔබට පුළුවන් ඒ හැම දෙයක්ම ජය ගන්න ඔබ සතිමත් වුනොත්. සති පාසල ඔබට ජීවිත පුශ්න දෙස ඇති සැටියෙන් දකින්න, එහි ආදීනවයන් තමා තුලින්ම දකින්න, ඒවා දෙස සමසිතින් බලන්න, අවස්තාවන් සලස්වා දෙනවා. ඔබට පුහුණුවක් දෙනවා. ඔබේ පුංචි දුවත් පුතත් සමග ඔබත් යන්න සති පාසලට. දිනකදී ඔබත් නිදහස් තැනක සතියෙන් වාඩිවෙලා, විමලරත කුමාරගම ශුරින් වගේ ආදරෙන් ලියුමක් ලියාවි ඔබේ දරුවන්ට.

සතියෙන් ඇවිදීම

පුංචි අපට වගේම, වැඩිහිටියන්ටත් සිතටත් ගතටත් නිරෝගිකම ගෙනත් දෙන්නේ ඇවිදීමෙන් තමයි. ඇවිදීම හොඳම බෙහෙත කියල වෛදා විදහාවේ පියා ලෙස සලකන "හිපොකුටිස්" "Hippocrates" කියනවා. (හිපොකුටිස් හඳුන්වන්නේ වෛදා විදහාවේ පියා ලෙසයි. නිරෝගී කම ඇති වෙන්න, ස්වභාව ධර්මයට ලං වෙන්න කියන්නේ ඔහු තමයි.)

ඒ වගේම "හැම හොඳ සිතුවිල්ලම බිහි වන්නේ ඇවිදින විටයි කියල" ෆෙඩ්රික් නිට්ශේ Nietzsche" කියනවා. (නිට්ශේ කියන්නේ දර්ශන වාදියෙක්, කවියෙක්, සංස්කෘතිය සහ ආගම් ගැන විප්ලවීය අදහස් දක්වපු කෙනෙක්.)

ඉතින් අපේ සති පාසල අපට ඇවිදීමේ දී සතිය පිහිටු වීම ගැන කියා දෙන එක කොච්චර වටිනවද? "ඇවිද්ද පය දහස් වටී" කියල අපේ මුතුන් මිත්තන් කිව්වෙත් ඒකනේ. සතිමත් ඇවිදීමේ දී අපි සැහැල්ලුවෙන් ඇවිදිනවා, නිදහසේ ඇවිදිනවා, විවේකයෙන් ඇවිදිනවා, ස්වාභාවිකව ඇවිදිනවා, එතකොට හිතේ බර සැහැල්ලු වෙනවා, ඇවිදින ඉරියව්වේ හිත පිහිටනවා. සැහැල්ලු වුන හිත තමාගේ ඇතුළට එබිකම් කරනවා. තමා කවුද කියල ඇති සැටියෙන් දකිනවා. අන් අයට වගේම මටත් හොඳ නරක දෙකම තියනවා නේ කියල සම හිත වැඩෙනවා. තමන් කෙරෙහි විශ්වාසය වැඩි වෙනවා, තමා කෙරෙහි ලෙන්ගතුව සිත වැඩෙනවා, අන් අය කෙරෙහිත් සම හිත දියුණු වෙනවා.

ඉතින් අද පාඩමට එකතු කරන්න හදන්නේ ඊයේ කතා කරපු දුවත් සමග ඇවිදපු එකක් ගැන කියන්න. ඒ පුායෝගික අත්දකීම් වලට මම හරි කැමතියි. මොකද මම හුඟක් ඉගෙන ගන්නේ ඒ දේවල් වලින්. මේ දුවට පුශ්න ගොඩක් තිබුනා. දවසක් ඇය පාසලට ආවේ නැති නිසා මම ගෙදර යන ගමන් දෙවට දිගේ පාරින් ඇයගේ ගෙදරට ගියා.

ඉතින් අපි දෙන්න අතරේ ඇතිවුන දෙබස ඔයාලට ඉගෙන ගන්න හොඳයි කියල මට හිතුනා, ඔන්න එහෙම නම් අහගන්නකෝ;

පාසල ඉවර වෙලා යන ගමන් මම ඒ දුවගේ ගෙදරට ගිහින් දෙරට ගැහුවම දුව ඇවිත් දෙර ඇරියා. මම දකපු ගමන් දුව අඬන්න පටන් ගත්තා.

"මොකද ඔයා අද ඉස්කෝලේ ආවේ නැත්තේ?

ටීචර්, "ඊයේ රෑ අපේ තාත්ත ආවා. මට හරි සන්තෝස හිතුණා. මම තාත්තා ලඟට දුවගෙන ගියා. ඒ වුතාට තාත්තා මාවත් තල්ලු කරලා දමල, අම්මා ලඟට ගිහින් මොනවාදෝ කියමින් සණ්ඩු කර ගත්තා. ආයේ එන්නෙම නැහැ කියල ගියා. උදයේ අම්මා නැගිටලා කෑම තිබුණ ටික මට කන්න කියල වැඩට ගියා. අම්මා ඊයේ රෑට කෑවෙත් නැහැ. මගේ හිසත් රිදෙනවා. හිතට ලොකු බයක් දනුණා. මම ඇඳ යටට වෙලා රෙද්ද පොරව ගෙන නිදිය ගත්තා".

මම අද ඔයාලගේ ගෙදරට ආවේ මේ දෙවට දිගේ තියෙන පාරෙන්. ඔයාට කැමතිද මමත් එක්ක පොඩ්ඩක් ඇවිදින්න එන්න.

"ටීචර්ට ගෙදර යන්න පරක්කු වෙයිනෙ" .

කමක් නැහැ අපි දෙන්නා පොඩ්ඩක් ඇවිදිමු. "හා යමු" කියල දුව මමත් සමග එළියට බැස්සා. හ්ම්... දුව දන් ඒ හැම සිද්ධියක් ම සිදු වෙලා ඉවරයි නේ. අපි ඒක අමතක වෙන්නත් එක්ක, පොඩ්ඩක් ඇවිදිමු, එළියේ ඇවිදින එක හරි හොඳයි අපේ මනසට. අපි සපත්තු ගලවලා දමල පයින් යමු දෙවට දිගේ. අපි දෙන්නම සපත්තු ගැලවුවා. සපත්තු ගලවල පොලවට පය ගහපු ගමන් ඇඟට හරි ලෙන්ගතු කමක් ආවා වගේ මට දනුණා. දුව ඔයාට තේරුනා ද මහා පොලොවට අඩිය ගැහුවම වෙනසක්?

නැහැ ටීචර්.

දුව, මේ මහා පොලොව අපට හරි හොඳ පාඩම් දෙනවා. මහ පොළොවට හැමෝම කුණු කසල දමල අපිරිසිදු කලත්, මහ කුණාටුවක් ඇවිත් ගස් කොලන් විනාශ කලත්, ගිගිරුම් වැසි වැහලා ජල ගැලීමෙන් විනාශ වුනත්, විදුලි අකුණු වලින් විනාශ වුනත්, මහ මුහුද ගොඩ ගැලුවත් මහ පොලොව සැලෙන්නේ නැහැ. ඒවගේ මුතු මැණික් තිබුනත්, දිය වැලි ගංගා, හිම කඳු, තුරුලිය සහ මල් වතු වලින් අලංකාර වුනත් මහ පොළොව ආඩම්බර වෙන්නෙත් නැහැ. ඉතින් මට හිතෙන්නෙ "සතියත්" මහ පොළොව වගේ කියල. අපි සතිමත් වුනොත්, අපිත් මහ පොලව වගේ වෙයි නේද දුව?

ඒක නිසා මේ මහ පොලවේ අඩිය තියල, එහි ශක්තියත් අරගෙන අපි අද තව ටිකක් ඇවිදිමු. ඔයාට මතකද සති පාසලේ ගුරුවරුන් සතියෙන් ඇවිදීම ගැන කියල දීපු හැටි?

ඔව්, ඉස්සෙල්ල සැහැල්ලුවෙන් ඇවිදින්න කිව්ව. පය බිම වැදෙන බව දකෙනවනම්, ඒ අවධානය එහෙමම පවත්වන්න කිව්ව. ඇවිදින බව දනගෙන යන්න කිව්ව. සිතුවිලි ඇවිල්ල යයි කිව්ව. ශබ්ද ඇසෙයි කිව්ව. සතිය කකුලේම තියා ගත්තොත්, ඒවා ඇවිත් යයි කිව්වා.

ඒක තමයි දුව, ඔයාට ඔය මතක තියෙන්නේ. එහෙම නම් අපි දෙන්නා පැය බාගයක් ඇවිදින බව දනගෙන ඇවිදිමු.

අපි හුඟාක් දූර ආවා නේද ටීචර්?

කොහොම ද දුව ඔයාට අවිද්දට පස්සේ හිතට හොඳයි ද?

ටීචර්, මට ඇවිදින පැය බාගෙම ඊයේ රෑ සිද්ධිය විටින් විට සිතට ආවා. මුලින් මුලින් මට ඒවා කරදයක් වුනා. එතකොට මහ පොළොව ගැන හිතලා දිරිය ගත්තා. පස්සේ මට දනුණේ මහ පොලවයි මගේ පාද වල ගැටීම තමයි. හැරෙන තැනදී හිත නැවත ගෙදරට ගියා. ඒ කියන්නේ හැරෙන තැනදී මගේ හිත කැඩුණ. සතිය කැඩෙන කොටම නැවත සිතුවිලිවලට ගියා. හැබැයි ටික දුරක් යනකොට ආයිම ඇවිදින බව දනුනා. "මමත් එක්ක මම" ඉන්නවා කියල දනුණා. සතිය තියනවා, සතිය කැඩෙනවා. ඒ දෙකම දන්නේ සතිය තියන නිසානේ කියල, හිතට හරි ජොලියක් දනුණා. ටීචර් හිටපු නිසා හිතට හරි සැහැල්ලුයි වගේ දනුනා.

දුව අහල තිනවද සපත්තු ගලවල ඇවිදිනව නම් හුඟාක් පුයෝජන තියනවා කියල? ඒ ගැන මේ වියට්නාම් භික්ෂුව කියන්නේ මෙහෙමයි "අවිදිනව නම් තමන්ගේ දෙපතුල් මහ පොලව සමග හාද වෙමින්, ස්පර්ශ කරමින් ඇවිදින්න" කියල. (බටහිර ලෝකයේ සතිය ගැන හඳුන්වන, වියට්නාම බෞද්ධ භික්ෂුවක් වන තිච් නට් හන් Walk if you are kissing the earth with your feet)

අද අපි සපත්තු ගලවල ඇවිද්ද නිසා, අපි දෙන්නටම ඇවිදීම හොඳින් කරන්න පුළුවන් වුනා නේද?

ටීචර් මම අසහනයට බෙහෙත් ගන්නවා. මම රෑට බය වෙනවා කියල අම්මා තමයි එක්කරන් ගිහිල්ල බෙහෙත් අරන් දුන්නේ. මට අම්මා ගැන පව් කියල හිතෙනවා. හරියට කන්නෙත් නැහැ. සමහර වෙලාවට එයා කෑවා කියල බොරුවට කෑම ටික මට කන්න කියනවා. මට බෙහෙත් ගන්න කොට හොඳට කන්න ඕන කියල. ඒ බෙහෙත් ගන්න නිසා මට හරියට නිදිමත එනවා. ඉතින් ඇවිදින කොට මට නිදිමත ආවා.

හැම ලෙඩකටම හොඳම බෙහෙත ඇවිදීම කියන එක අපි ඉගෙන ගත්තනේ. සමහර විට, ඔයාට ඇවිදීම හොඳින් වුන නිසා, ඇතිවුන හිතේ සැහැල්ලුව නිදිමතක් වගේ දනෙන්න ඇති. අපි සති පාසලේ උගන්වනවා, හොඳින් ඇවිදීම සිදු වෙන කොට සමහර විට නිදිමත එන්න පුළුවන් කියල. සතිමත් ඇවිදීම කියන්නේ, ගතත් සිතත් දෙකම නිරෝගී කරන සම්පතක් කියල තමයි අපි අහල තියෙන්නේ. මට මතකයි අපේ අත්තම්මා කියනවා "තාත්තාල තමයි අපේ අත පය ලොකු කරන්න මුදල් සොයල අපට ආරක්ෂාව සලසන්නේ, කෑම සොයල, බෙහෙත් ගෙනත් දීලා අපට ශක්තිය දෙන්නේ. අම්මල තමයි අපට කවල පොවලා, හෝදලා, වැරැද්ද, නිවැරැද්ද ඉවසා දරාගෙන ඇති දඬි කරන්නේ".

ඉතින් සතිමත් කම හරියට තාත්ත අම්මා වගේ ඒ දෙකම කරනවා කියල මට හිතෙනවා. සතිමත් ඇවිදීම ගත්තොත් හරියට අපේ තාත්තල වගේ කියල කියන්න පුළුවන්. ඇවිදීම නිසා ශරීරයට සහ මනසට ශක්තිය ලැබෙනවා, ඇවිදීම හොඳම බෙහෙත කියනවා, ඉතින් හොඳම බෙහෙත් ඇවිදීමෙන් ලැබෙනවා. එසේ නිරෝගී සහ ශක්තිමත් වුන සිත අපට ආරක්ෂාව දෙනවා. ඉතින් සතිමත් ඇවිදීම හරියට ඔයාගේ තාත්ත ඉන්නවා වගේනේ. ඉතින් කුමක් හෝ හේතුවක් නිසා ඔයගේ තාත්තා ඔයත් එක්ක නැති වුණාට, ඔයා හැමදම සතිමත්ව ඇවිදිනවා නම් තාත්තා ඉන්නවා වගේ තමයි. ඔයාට තාත්තා ඉන්නවා වගේ ශක්තියත් තියනවා, ආරක්ෂාවත් තියනවා, නිරෝගී කමත් තියනවා.

ඒ වුණාට මට ආදරය කරන්න කෙනෙක් නැහැනේ ටීචර්.

ඒ වුනාට දුව අපි සතිමත්ව ඇවිදලා සිතේ සැහැල්ලුව එන කොට හිතේ මෛතුිය වැඩෙනව. සතිය දියුණු වෙනකොට තමන් තමන්ට සැබෑවට ආදරය කර ගන්න එක දියුණු වෙනවා. සතිමත් නම් ඔයාට වෙන ආදරයක් අවශා නැහැ. ඒකෙන් කියන්නේ නැහැ තාත්තාගේ ආදරය අවශා නැහැ කියල. නමුත් මොනයම් හේතුවක් නිසා හෝ තාත්ත නැත්නම් වෙන මොනවා කරන්නද? ඒ වෙනුවෙන් දුක් වෙනවා කියන්නේ තමන් තමන්ට හානියක් කර ගන්නවා. දුක් වුනයි කියල තාත්ත එනවද? සතිමත් ව ඇවිදින කෙනා ගේ හිතේ ශක්තිය සහ සතුට නිසා හිත නිදහස්. එයා තමාට ආදරය කරනවා. අනික් අයටත් ආදරය කරනවා. එන්නේ නැති තාත්තටත් ආදරය කරනව. මහන්සිවෙලා වැඩ කරන අම්මටත් ආදරය කරනවා. ලද දෙයින් සැනසෙනවා.

අද ටීචර් ආව එක මට හරි හොඳයි. ඇවිද්ද එකත් හොඳයි. ඒ වගේම ටීචර් මට හුඟාක් දේ කියල දුන්න. සතියෙන් ඇවිද්ද නිසා ඒවා මගේ හිතටත් ගියා. මම තව තවත් සතිය පුරුදු කරන්න මහන්සි ගන්නම් ටීචර්.

ඔන්න ඕක තමයි ඒ කතන්දරේ. ඒක ඇහුවම ඔයාලට ඇවිදීමේ තියන වටිනා කම හොඳට මතක හිටීවී නේද?

ඒ කරුණු ටික අපි හැමෝටම හරි වැදගත්. මමත් ඒ දුවගෙන් ඉගෙන ගත්තා. සතිය ඉගෙන ගන්න අපිට කෙනෙකුට අවශා විටදී කලාාන මිතුයෙක් වෙන්න පුළුවන්. කාට හරි යහළුවකුට හිත අමනාපයක්, කරදරයක්, දුකක් තියනවනම්, එයාව ඇවිදින්න එක්කන් ගිහින් ඒ පුශ්න වලට පිළිතුරු සොයනව නම් වටිනවා. මොකද සතියෙන් ඇවිදින කොට ඒක හිතට බෙහෙතක් වගේ. එතැනදී වෙන හිතේ සැහැල්ලුව නිසා කෙනෙක් කියන දේවල සිහි නුවනින් අහන්න කෙනෙකුට පුළුවන් වෙනවා.

සතියෙන් එදිනෙද වැඩෙහි යෙදීම

එදිනෙද ජීවිතයේ කිුයාව සහ කතාව හරියට නොනැවතී ගලන ගඟක් වගේ. හැම කෙනෙක්ගෙම ජීවිත අධි වේගයක ගමන් කරනව. කුඩා, තරුණ, මහලු හැම කෙනෙක්ම අවිවේක ජීවිත රටාවකට හැඩ ගැහිලා තමයි ඉන්නේ. දෙමච්පියන් ගේ අවිචේකී කම නිසා පවුල් අඩදබර, ළමයින් සමග නිදහසේ ගත කරන්න වෙලාවක් නැතිකම නිසා ළමයින් අසරණ වෙනවා. ළමයින් අතරමන් වෙනවා. අසහනයට පත් වෙනවා. මෙන්න මේ අවිවේකී තත්වයෙන් දරුවන් මුදු ගන්න, ඒ වගේම දෙමව්පියන්ටත් ඒ තත්වයෙන් මිදෙන්න උදව් කරන්න, ඒ පුංචි දරුවන්ට සැබෑ ආදරය හඳුන්වා දෙන්න තමයි සති පාසල "සතිය" පුරුදු කරන වැඩ සටහන් ඉදිරිපත් කරන්නේ. එදිනෙදු ජීවත් වන මොහොතක සතිමත් වීම පහසු නැහැ තමයි. එහෙත් දවසේ එක වැඩකදී (බොහෝ වෙලාවට දවසේ තනියම කරන වැඩක දී) ඒ වැඩය කරන බව දුනගෙන කරන්න, සතියෙන් කරන්න, අපේ දරුවන්ට කියල දෙන එක, එහෙම නැත්නම් පුළුවන් හැම මොහොතකම "මම දුන් මෙතන" ඉන්න පෙරහුරුවක් දෙන එක දරුවන්ට කෑම්, බිම්, ඇඳුම්, බෙහෙත්, දීලා එදිනද රැක බලා ගන්න වාට වඩා වටිනවා. මොකද දරුවන් පුරුදු වුනොත් "මම දුන් මෙතන" කියන තැන ඉන්න, දරුවෝ කෑම්, බිම්, ඇඳුම් පැළදුම්, බෙහෙත් සේරම ඇති සැටියෙන් භාර ගනීවි. ඉතින් සති පාසල අපේ දරුවන්ට දෙන වටිනාම දයාදය තමයි මේ එදිනෙද ජීවිතයට සතිමත් වෙන්න උගන්වන එක.

පාසලේ කුීඩා තරඟය ළඟ ළඟ එනවා. සාමානා පෙළ විභාගයත් අත ලඟ. ඉතින් ළමුන් හැම නොඉවසිලිමත් වෙලා ඉන්නේ. කුීඩා පුහුණුවටත් යන්නත් ඕන. විභාගයට සුදනම් වෙන්නත් ඕන. මමත් සතිය උගන්වන උපදේශිකාවක් ලෙස කටයුතු කරන නිසා, මට හිතුණා මේ අවස්ථාව උපයෝගී කරගෙන එදිනෙද ජීවිතයට කොහොමද සතිය පුරුදු කරන්නේ කියල ළමයින් එක්ක කරන කිුිියාකාර කමක් ලෙස වාර්ෂික කීඩා උළෙල ගැන සාකච්ඡා කරන්න ඕන කියල.

මම ළමයින්ට කිව්වා ඔයාලාට මතකද ගිය සැරේ නිවාසවල කීඩා තරඟ වලට ගිහිල්ලා හුඟක් පුශ්න ඇතිවුනා. මොකද අපි තරඟය සහ නිතරඟය ගැන දැන සිටියේ නැහැනේ. ඔබත් මමත් දැන් සතිය ඉගෙන ගන්න නිසා, මේ සැරේ නව මුහුණුවරක් අරගෙන නිවාස වල කීඩා සංවිධානය කරමු.

ඒ කොහොමද ටීචර් එහෙම කරන්නේ?

අපි මේ සැරේ තරඟ කරන අදහසින් තොරව ක්රීඩා සංවිධානය කරමු. අපි තරඟ කරමු සමගියෙන් එකමුතු කම වැඩි කරන්න, ගතට සිතට සැනසුමක් දෙන්න, සාමය ඇති කරන්න, ජය පැරදුම සතුටින් බාර ගන්න. එහෙම නැතිව එකිනෙකා සමග ඇත කොටා ගනිමින්, අනිකා පරදවා මම ජය ගන්න ඕන කියල ද්වේෂ සිතකින් කරන එක්ක නොවෙයි. අද හුඟක් ක්රීඩා තියෙන්නේ අනිකා පරදවා, මම කොහොම හරි ජය ගන්නවා කියන ද්වේෂය මුල් වෙලා කියල අපට සති පාසල පෙන්වා දෙනවා.

ඒ අදහස් ටික හොඳින් සිතේ තියාගෙන, මේ සැරේ අපේ කීඩා තරඟ සාමයෙන් සහ සන්තෝසයෙන් කරන්න උදව්වක් කරන්න හිතල, මම අද පුංචි පතිකාවක් ලියාගෙන ආවා. මම ඒකට මුල් ගුරුතුමාගෙන් ද අවසර ගත්තා. ඒක අපි සෑම පන්තියකම ගුරුතුමියට ගිහින් දෙමු ළමයින්ට දෙන්න කියල.

ඔන්න අහ ගන්නකෝ ඒක ගැන. මොනවා හරි වැරැද්දක් තියනවා නම්, මම ගුරුවරයා වුනත් මටත් පෙන්වා දෙන්න ඕන. සති පාසලෙන් අපි ඉගෙන ගන්න තවත් වටිනා දෙයක් තමයි "ගුරුන් සිසුන් යාළුවො" කියන එක. අපි දෙගොල්ලොම එකි නෙකාගෙන් ඉගෙන ගන්නවා නේද?

මෙන්න මේ සටහන තමයි මම ලියාගෙන ආවේ;

අපේ පාසල සති පාසලේ සාමාජිකයෙක් නිසා මෙවර, අපි කීඩා තරඟ එකමුතුව ජය පරාජය සමව බාර අරගෙන සිදු කරමු, එක මවකගේ දරු කැල මෙන්. ඒ කුීඩා සඳහා පුරුදු වෙනකොට සතියෙන් කරන්න පුරුදු වෙමු. ගුීසියේ ඔලිම්පික්වලින් දිනුවම ඉස්සර දෙන වලු ඔලිව් කොළවලින් හදපු ඔටුන්නක්. මොකද එහි තේරුම තමයි "සාමය, සතුට, සහ නිරෝගී කම.

ඔලිව් ගස සෙමින් වැඩෙන දිගුකල් පවතින ගසක්. ගීසියේ මිනිසුන් ඔලිව් ගස සලකන්නේ වාසනාව ගෙන දෙන, සාමය සලසන, සතුට ඇති කරන, ශක්තියක් ඇති රුකක් ලෙසට. ඒ වගේම, ගසේ වැඩි කොටස් ශරීරය නිරෝගී කරන වටිනා බෙහෙත් වශයෙන් ද පාවිච්චි කරනවා.

ඉතින් ලඟදි එන කීඩා උත්සවයේ දී, අපි සියලු දෙනාම සති පාසලේ දරුවන් වශයෙන්, එකමුතුව ඔලිව් ගස මතක් කරගෙන, සොබා දහම හැම විටම අපට උදව් කරනවා කියල මතක් කරගෙන, හැම කීඩාවක්ම හොඳින් උනන්දු වෙලා කරමු. සතියෙන් කරමු. සතුට, සැනසුම, වාසනාව ලඟා කරගමු. ජය පරාජය සම සිතින් භාර ගන්න සතිමත් සිතින් අපි පොරොන්දු වෙමු." හොඳයි නේද?

හරි ලස්සනයි ටීචර්.

අපි එහෙනම් කුීඩා තරඟ කාලේ ආවම එකතු වෙලා කතා කර ගමු.

සොබා දහම හරියට අපට පාඩම් දෙනවා නේද? සතිය ඉගෙන ගන්න නිසානේ අපි ඒ බව දන ගන්නේ.

කොහොමද දුව ඔයා දැන් ගෙදරදී සතිය පුරුදු කරනවා ද?

ඔව් ටීචර් මමත් දත් ගෙදරදී මහ පොළොව ගැන හිතලා ටිකක් හිත හද ගත්තවා. මම දත් ගෙදර ඇතුළේ එහාට මෙහාට යන එන කොට පුළුවත් තරම් සතියෙන් ඇවිදිනවා. ඉඩ තියන හැම මොහොතම එළියේත් ඇවිදිනවා. මට දත් තාත්ත නැති පාළුව, පාඩුව දනෙනවා අඩුයි. හිතට දුක එනකොට දරන්න පුළුවත් ගතියකුත් තිබෙනවා.

මම මෙච්චර කල් වෙරළු ගහේ ගෙඩි කඩා ගෙන කෑවාට, වෙරළු ගහේ ලස්සන දක්කේ නැහැ ටීචර්. මම ඊයේ හවස වෙරළු ගහ යට ගලක් උඩ වාඩි වෙලා හිටියා. වෙරළු ගසේ රතු වුන කොළ, කොළ පාට කොළ, කුඩා ගෙඩි, පැසුණ ගෙඩි, බිම වැටුණ ඉදුණ ගෙඩි, එකින් එකට හරි ලස්සනට දක්කා. මම ඉන්න වෙලාවේම ඉදුණ ගෙඩි දෙකක් වැටුණා. එකක් ගලක් උඩට වැටිලා ගෙඩිය තැලුනා. ඒක දිහා බලා හිටිය මට, සිහින් ශබ්දයක් ඇසුණා. අනේ ලස්සන කුරුල්ලෝ දෙන්නෙක් අත්තේ වාඩි වෙලා සින්දු කියනවා. මම ඒ දෙන්නා දිහා හොඳට බැලුවා. ඒ දෙන්න වගේම තවත් ලස්සන පුංචි කොන්ඩ කුරුල්ලෝ, කහ කුරුල්ලෝ, නිල කොබෙයියෝ, බට්ටිච්චෝ, මලිත්තෝ අතුවල වහල. මම මේ කුරුල්ලෝ වෙනද දක්කේ නැහැනේ. එක් කෙනෙක් ඉදිනු ගෙඩියකට හොටෙන් ඇන්නා. අනේ ගෙඩිය බිමට වැටුණා. ඒ උනත් කුරුල්ලා සින්දු කියා කියා ඉන්නවා. ගෙඩිය නැති වුනා කියල අපි වගේ සැලුණේ නැහැ.

එතකොටම අම්මා කතා කළා. අම්මාගේ කටහඬට මම ගේ දිහා බැලුවා. මගේ හිත එක පාරටම වෙරළු ගහෙන් ඈත් වුනා. මට හිතුණා මම මෙච්චර වෙලා වෙරළු ගසත් එක්ක නේ සිටියේ කියල. මෙච්චර කල් වෙරළු ගහෙන් ගෙඩි කෑවාට, ඒකේ සැබෑව දක්කේ අද නේ, කියල. මට හිතුණා. "සතිය" පුංචි අපට කොච්චර ආදරේද කියල. මෙච්චර කල් වෙරළු ගහේ මම නොදක්ක ලස්සන මම අද දක්කා. මම නැති දේවල් වලට අඬනවා, ළඟ තියන සතුට දකින්නේ නැහැ. ටීචර් මට ගොඩක් ලංවෙලා "සතිය" කියල දුන්න නිසා මට අද සතුටුයි."

ඔයාගේ ඒ අත් දකීම් ටික අපිටත් හොඳ පාඩමක් වුනා. සති පාසලේ අපි හැමෝම හොඳ යහළුවෝ වගේ. දුක සැප බෙද ගන්නවා. සොබා දහමට එකතු වෙනවා.

වෙරඑ ගසේ කුරුල්ලන් ගේ සුන්දරත්වය දුටුවා වගේ, වෙරඑ ගහ ළඟ ඉඳගෙන නෙක පාට කුරුල්ලන් දකල සතුටු වුනා වගේ, මේ බලන්න ළමා කවි ලියු එස් මහින්ද හිමිත් එහෙම වත්තට වෙලා ඉඳන් සතුටු වෙච්ච මොහොතක්, සොබා දහමට අවදි වුන මොහොතක් මේ කවියෙන් දකින්න පුළුවන්; ලේනෝ ඔබ පා නිදහස

ටින් ටින් ගාමින් මේ ලෙස

බුදිමින් හොඳ ඵල රස

සිටුනු දකින මට වෙයි තොස.

ජම්බු ගෙඩිය ගෙන ඇතින

වටපිට නොබලා මෙලෙසින

කන්න කිසිත් බියක් නොගෙන

මගෙන් ඔබට දෙසක් නොවන

සතිය පුරුදු කරන අපට සොබා දහම හරි ලඟයි. සොබා දහම අපේ සිතට ගතට දෙකටම සැනසුම දෙනවා. අපේ දුක නැති කරන්න වෙන කෙනකුට බැහැ. තමන්මයි කර ගන්න ඕන. හැබැයි හොඳ කලාහණ මිතුයෙක් ඉන්න ඕන උදව්වට. ඒ හොඳ කලාහන මිතුයා තමයි සතිය. ඒවගේම සොබා දහම. ඉතින් මෙහෙම එදිනෙද පුරුදු කරන "සතිමත් සිත" අපට සතුට ලඟා කර දෙනවා. අපි ළඟ සතුට තියනවා නම් අපි අපට ආදරෙයි. අපි අපට ආදරෙයි කියන්නේ අනික් අයටත් අපි ආදරය කරනවා.

සති කීඩා කරමින් සතිය පුරුදු කිරීම

සති කීඩා වලට නම් පුංචි අපි හරි කැමතියි. මොකද සති කීඩා කරන ගමන් අපිට විනෝදයක් තියනවා. ඒ වගේම සතිය අපේ ජීවිත වලට ලං වෙනවා කලාහණ මිතුයෙක් වගේ. ලෙඩක් දුකක් හැදිලා ඉන්න කෙනකුට වුනත්, කරදරයකට පත් වුන කෙනකුට වුනත් සති කීඩා මගින් සතිය ඉගෙන ගැනීම හුඟක් පහසුයි. විශේෂයෙන්ම පුංචි ළමුන්ට විනෝදයෙන් සතිය ඉගෙන ගන්න කුමයක් තමයි සති කීඩා.

විවිධ සති කීඩා අපි සති පාසලේදී ඉගෙන ගෙන තියනවා. සති කීඩා සහ කියාකාරකම් සඳහා වෙනම පුංචි පොත් ගහල තියනවා. සති පාසල වෙබ් එකට ගියහම ඒවා බලන්න පුළුවන්.

අපි කලින් කතා කර ගත්තා වගේ, මේ සැරේ කීඩා උත්සවය ගැන කතා කරමු. දන් ඒක ටික ටික ලං වෙනවා.

එද ටීචර් ඔලිව් ගස ගැන අපිට ඉදිරිපත් කල සටහන අපට හරි වටින ආදර්ශයක්. ඒක දැකල මටත් හොඳ අදහසක් ආවා, සති කුීඩාවක් ලෙස කරන්න.

මොකක්ද ඔයාගේ අලුත් අදහස?

අපිට මේ සැරෙන් එක එක "නිවාසයට" අයත් ටෙන්ට් එක සරසන්න ඕනනේ. අපි වෙනද නම් අනික් නිවාසයට වඩා අපේ එක සරසන්න කියල, තරඟයකට හංගා ගෙන සැරසිලි කරනවා නේ. මේ සැරේ අපි නිවාස නායිකාවන් හමු වෙලා සාකච්චා කරමුද, නිවාස හතරටම එකම සැරසිල්ලක් කරන්න. කීඩා තරඟ වෙන වෙනම පුරුදු වෙලා කරාට, සැරසිලි එකතු වෙලා කලොත්, ඒකේ හරි ලස්සනක් තියෙයි නේද?

ඒක නම් බොහොම හොඳ අදහසක්.

මම ඒකට අදහසකුත් අරගෙන ආවේ ටීචර්. අපේ කීඩා නිවාසවල ටෙන්ට් එකේ ඇතුලත පිටිපස්සේ බිත්තියට සුදු රෙද්දක් එල්ලනවා. අපිට ලංකාවේ ඔලිව් කොළ නැති නිසා පුංචි වෙරළු කොළ අතු රිකිලි ගමු.

ආ.. ඒක හොඳයි අපේ ගෙදර වෙරළු ගහක් තියනවා. මම ගෙනෙන්නම් වෙරළු රිකිලි.

හොඳයි... හොඳයි.. වෙරළු කොලත් සමග නිවාස හතරේ පාට වලින් ඕකිඩ් මල මල එකතු කරලා මල් කිනිත්තක් හදල සුදු රෙද්දේ තැනින් තැන ලස්සනට එල්ලනවා.

ඔව් ඒක හරි ලස්සන මල් මල් චීත්ත රෙද්දක් වගේ තියෙයි.

ඔව් ඒකේ ලස්සන වඩාත් පේන්නේ අපි මේ සැරසීම තරඟකාරිත්වයකින් තොරවනේ කරන්නේ. අපි හැම නිවාසයක්ම එක කලාවකට සරසමු.

එකම තේමාවකින් සරසන නිසා ළමයින්ගේ සමගිය මුළු කීඩා ලෝකයටම ආදර්ශයක් වෙන්න පුළුවන්. සති පාසලේ දරුවන් වශයෙන් බොහොම හොඳ නිර්මාණයක් වෙයි.

එහෙමනම් ඔයාල හැමෝම ඒ සඳහා අවශා මල්, කොළ අතු, සුදු රෙද්දක්, නුල් ඉඳි කටු, ගේන්න.

අපි ඒ මල් කිනිති හදන එක, හදපු කිනිති රෙද්දේ එල්ලන එක, සෙමින්, සතියෙන්, නිශ්ශබ්දව කලොත් "සමගිය බලයවේ" කියන එක "සතියම බලය වේ" කියලත් කියන්න පුළුවන්නේ.

බොහොම හොඳයි. අද මම හිතා ගෙන ආවේ ඔයාලට මම දන්නා කී්ඩාවක් ගැන කතා කරන්න. නමුත් ඔයාලගෙන් මෙහෙම ලස්සන අදහසක් ආපු එක ගැනනම් මට හරිම සතුටුයි. දැන් සති පාසලේ ළමයි හරිම නිර්මාණ ශිලියි නේද?

ඉතින් හැමෝම එකතුව කුීඩා උත්සවය බොහොම ලස්සනට කළා. එහි නිවාස සැරසීම කැපී පෙනෙන එකක් වූනා. තරඟ බොහොම හොඳින් සිදු වුනා. නුඟක් අයට ජය පැරදුම සමසේ බෙද ගෙන සතුටු වෙන්න මෙවර පුළුවන් වුනා. ඒ වෙනුවෙන් මුල් ගුරු තුමා සති පාසලේ තියන වටිනා කම ගැන සඳහන් කළා.

ටීචර් මම මගේ අත්දකීමක් අදත් ලියාගෙන ආවා. ටීචර් කැමති තේ මේවා කියවන්න.

කෝ බලන්න.

ඒකත් හරි වටිනවා. අපි දැන් සතිය ගැන හුඟක් දැනගෙන පුරුදු පුහුණු කරලා තියන නිසා, මේ වගේ පුායෝගික පාඩම් හරිම වටිනවා. කමක් නැද්ද දුව මම මේ අපන්තියේ කියෙව්වට.

කමක් නැහැ ටීචර්.

එහෙනම් මම කියවන්නම්, ඔයාල අහගෙන ඉන්න.

ගව්රවනීය ගුරුතුමිය වෙත

කීඩා උත්සවයට සැරසීම් වලට මගෙන් මොනවාද දෙන්නේ කියල හිතුනනේ. මම එද ගෙදර ගියේ වෙරළු ගහ ගැන සිතමින්, මටත් නිවාසය සරසන්න දෙන්න දෙයක් තිබුනා නේ කියල. මට ගෙදර උදව් කරන අයත් අඩුයි. ඒත් සතුට,සම්පත, නිරෝගී කම හදල දෙන ඔලිව් ගහ වගේ මට සතුට දෙන වෙරළු ගහ තියනව නේ. උත්සවයට කලින් දවසේ මම වෙරළු ගහ යටට ගියා වෙරළු අතු කඩන්න. යට යට අතුවල ඒවා කඩා ගත්තට, උඩ අතුවලට ලං වෙන්න මට අමාරුයි. මම කෙක්කක් ගේන්න කියල හැරෙන කොටම දක්කා, තාත්ත මම ඉන්න පැත්තට එනවා. මට පුදුම හිතුනා.

මොනචාද ඔයා කරන්නේ? තාත්ත ඇහුවා.

තාත්තා අපු එක හොඳයි. මට මේ වෙරඑ කිනිති ටිකක් කඩලා දෙන්නකෝ.

තාත්තා ගහට නැගල වෙරළු කිනිති කිහිපයක්ම බිමට දුම්මා. තාත්තා බිමට බැහැල වෙරළු කිනිති ටිකත් එකතු කරගෙන, යමු ගෙදර කියල මමත් එක්ක ගෙදර ආවා. අම්මා වැඩට ගිහින් නිසා මම තත්තාට තේ එකක් හදල දුන්නා. ඒක බොන ගමන් තාත්තා කල්පතාවෙන් ජනේලයෙන් ඈත බලා සිටියා. එහෙම නම් මම යන්නම් කියල, තාත්තා යන්න ලැස්ති වුනා. තාත්තා ආයෙම එන්න කීවම, යන්තමට හිනා වෙලා මගේ ඔලුව අත ගාලා ගියා. මට දුක හිතුණා. මම ~~මට~~ දුක හිතුණ බව දක්කා. මට හිතුණා, කව්රුත්ම නැහැ කියල සිටිය මට වෙරළු කොළ කඩලා දෙන්න හරි තාත්තා ආවානේ. ඇයි මට ඒකට සතුටු වෙන්න බැරි.ඇයි මම දුක් වෙන්නේ. නැති දේට අඬන්නේ නැතිව, ලද දෙයින් සතුටු වෙන්න මට ටිකක් පුළුවන්නේ කියල මට මම ගැනම සතුටක් හිතුණා.

හුඟ දවසක් ගෙදර හිටියේ නැති තාත්ත, නැවත එන්නේ නැහැ කියල ගිය තාත්ත, අද වෙරඑ ගහ ලඟට එනකොට මගේ හිත කලබල වුනේ නැහැ.වෙරඑ ඉති කඩනකොට, කඩන බව දක්කා. ගෙදරට යනකොට යන බව දක්කා. තේ හදනකොට තේ හදන බව දක්කා. තාත්තා ජනේලයෙන් අහස දිහා බලා ඉන්නවා දක්කා. මගේ දිහා බලල ඔලුව අත ගාලා යනවා කිව්ව එක ඇහුණා. මගේ හිතට දුක එන බව දක්කා. ඇයි දුක් වෙන්නේ වෙරඑ අතු කඩන්න කව්රුත් නැති වෙලාවේ කොච්චර හොඳද තාත්තා ආව එක කියල හිතට ආපු බවත් දක්කා. මගේ හිතට අහිංසක ආඩම්බර කමක් ආවා. මම මටත් ආදරෙයි, මම අම්මටත් ආදරෙයි. මම තාත්තටත් ආදරෙයි,තාත්ත ගෙදර හිටියත් ආදරෙයි, ගෙදර නැතත් ආදරෙයි. ඒ කියන්නේ මම මේ මොහොතේ ඉන්නේ කියල මට තවත් සතුටුයි.

මෙත් සිතින්

බොහොම හොඳයි. අපි හැමෝටම හොඳ පාඩම් නේද?

දුව ඔයාගේ අත් දකීම් සනාත කරන මේ ලස්සන කියමන දිහා බලන්න. " එක්හාට් ටොලි කියනවා, විනිශ්චය නොකර ඒ මොහොතේ ඇති දේ ඇති සැටියෙන් භාර ගන්නා සිත නිදහස්ය. ආදරයට, ප්රීතියට, සාමයට, ඒ හිතේ ඉඩ ඇත,එක්හාට් ටොලි කියන්නේ ජර්මන් ජාතිකයෙක්. වැදගත් ආධාාත්මික කරුණු ඉදිරිපත් කරමින් පොත් ලියන රචකයෙක්. බටහිර වැඩියෙන්ම අලෙවි වන "මේ මොහොතේ බලය Power of Now" යන පොත ලිවූ රචකයා ඔහුයි). (The moment that judgement stops through accepteance of what it is, you are

free of mind. You have made room for love, for joy, for peace. By Eckhart Tolle)

අනික් දුවල පුතාලත් මෙවැනි අත්දකීම් තිබෙනවා නම් අරත් ඇවිත් අපිත් එක්ක බෙද හද ගමු. සති පාසල කියන්නේ ශිෂා කේන්දීය පාසලක් නේ. ළමයි ගුරුවරුන්ගෙන් ඉගෙන ගන්නවා. ගුරුවරු ළමයින්ගෙන් ඉගෙන ගන්නවා. බෙද හද ගන්න එකක් තමයි මෙතන කරන්නේ. අපි දන් එක පවුලක් වගේ. අපේ අත් දකීම හැම එකක්ම අපි බෙද හද ගන්න ඕන. එතකොට තමයි අපි ඉගෙන ගන්නේ. අපි හැමෝටම දුක සැප තියනවා, යස අයස තියනවා, ලාබ පාඩු තියනවා. නින්ද පුසංසා තියනවා. අපි සතිය හොඳින් පුරුදු පුහුණු කලොත් මේ අටලෝ දහමට සමබරව මුහුණ දෙන්න පුළුවන්.